

Kommunestyrets behandling av saken i møte den 18.12.2025:

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren innstiller ikke i saken

Linn Laupsa (Arbeiderpartiet) fremmet følgende forslag på vegne av samarbeidspartiene (H, Ap, KrF):

Høringssvar fra Halden kommune til det svenske forslaget til nasjonal plan for transportinfrastrukturen 2026-2037

Det vises til at Trafikverket i Sverige den 30. september presenterte sitt forslag til «Nationell plan för transportinfrastrukturen perioden 2026–2037». Her følger et høringssvar fra Halden kommune.

Halden kommune ligger i Østfold fylke, sørøst i Norge, og er en viktig grensekommune mot Sverige med grense til Strømstad, Dals-Ed og Tanum. Vi har fem grenseoverganger til Sverige på vei, grensekryssende jernbane og har Ringdalsfjord som grense med våre gode naboer i Strømstad. Kommunen er et knutepunkt for både vei- og jernbanetransport, med E6 som går gjennom kommunen og jernbaneforbindelsen mellom Oslo og Göteborg som stopper her.

Viktigheten av grensekryssende jernbane

Halden kommune ønsker å understreke betydningen av et tett samarbeid mellom Norge og Sverige når det gjelder utviklingen av grensekryssende jernbane, spesielt strekningen fra Oslo til Göteborg. Denne jernbanestrekningen er Skandinavias viktigste nord-syd-korridor for gods, handel og persontrafikk. Vår region er innfallsport for en stor del av importen av varer til Norge, og store deler av eksporten fra Norge går også gjennom Halden og videre gjennom Sverige. Denne jernbanestrekningen er en av de mest trafikkerte og viktige forbindelsene mellom våre to land, og det er viktig å utvikle strekningen videre.

Økt kapasitet og effektivitet for reisende og for godstrafikken

For å møte fremtidens transportbehov er det nødvendig med investeringer som øker kapasiteten og effektiviteten på denne strekningen. En forbedret jernbaneinfrastruktur vil bidra til å redusere reisetiden, øke frekvensen av togavganger og forbedre påliteligheten. Dette vil ikke bare være til fordel for pendlerne og reisende, men også for næringslivet som er avhengig av effektive transportløsninger. Fehmarn-belt utbyggingen mellom Danmark og Tyskland forventes å stå klar i 2030, og vil gi en økt transportstandard både for vei og jernbane fra Europa. Dersom ikke

kapasiteten på jernbanen på strekningen mellom Göteborg og Oslo økes, er det risiko for at mye av den nye trafikken vil komme på vei.

Halden kommune viser til mulighetsstudien for strekningen fra 2023 som var et samarbeid mellom Trafikverket og Jernbanedirektoratet. Vi vil spesielt vise til «godskonseptet», som et første viktig steg for å få ned reisetiden på strekningen både for person- og godstrafikk, og også for å øke kapasiteten. Dette er dessuten et konsept som har positiv samfunnsøkonomisk nytte både etter svenske og norske metoder.

Miljøhensyn

En betydelig andel av godstransporten til og fra Norge går gjennom Sverige. Den overveiende del av godstransporten til og fra Sverige skjer med lastebil. Hver dag passerer i underkant av 3000 vogntog Svinesund. I 2024 økte lastebiltrafikken over Svinesund med 19 prosent fra året før. Over 70 % av lastebilene kjører retur tomme, hvilket skaper unødige utslipp, køer og ineffektiv logistikk. En styrket jernbaneforbindelse mellom Oslo og Göteborg derfor ha positive miljøeffekter, som er i tråd med både norske og svenske mål om å redusere miljøpåvirkningen fra transportsektoren.

Beredskap og sikkerhet

Med et samlet Norden som medlemmer av NATO, har beredskap og sikkerhet blitt enda viktigere. En robust og pålitelig jernbaneforbindelse mellom Oslo og Göteborg er avgjørende for å sikre rask og effektiv transport av både personell og materiell i krisesituasjoner. Jernbanen kan spille en nøkkelrolle i å styrke den nasjonale sikkerheten og beredskapen i regionen.

Viktigheten av Göteborg Havn

Göteborg Havn er en av de største og viktigste havnene i Skandinavia, og en effektiv jernbaneforbindelse til Oslo vil styrke handelsforbindelsene mellom Norge og Sverige. Dette vil bidra til økt økonomisk vekst og utvikling i begge land, og sikre at varer kan transporteres raskt og effektivt mellom havnen og de ulike destinasjonene.

Konklusjon

Halden kommune ber om at det grensekryssende perspektivet i tydeligere grad kommer frem i den svenske transportplanen, og oppfordrer til et forsterket samarbeid mellom Norge og Sverige for å utvikle og forbedre den grensekryssende jernbanen mellom Oslo og Göteborg. Det er svært viktig at en konseptvalgsutredning (KVU)/ åtgärdsvalsstudier for strekningen gjøres omgående, og at denne gjennomføres i samarbeid mellom norske og svenske myndigheter.

Vi ser frem til å følge utviklingen av den nasjonale planen for transportinfrastrukturen og håper at våre innspill blir tatt med i vurderingen.

For forslaget stemte 38: Idris Youssef (Ap), Ketil Helmer Rønning (Ap), Lars Pedersen Due (Ap), Linn

Laupsa (Ap), Roger Schjerva (Ap), Stein Engen (Ap), Wenche Olsen (Ap), Lena Marie Westlin Kristiansen (FrP), Anita Irene Lunde Warberg (H), Anne-Helene Hanevik Østby (H), Bjørg Kristine Lund (H), Elin Margrethe Lexander (H), Fredrik Holm (H), Hans Richenberg (H), Jan-Erik Herft (H), Naser Mustafa (H), Sverre Alexander Møller Øraas (H), Terje Martin Lie (H), Truls Breda (H), Haakon Selmer-Olsen (INP), Knut Harald Kloster Bjørge (INP), Ole Kristian Sørli (INP), Dagfinn Stærk (KrF), Johan Johansen (MDG), Simen Paulsen (MDG), Laila Tajet Andersen (Pp), Lasse André Moen (Pp), Per Egil Evensen (Pp), Per Kristian Dahl (Pp), Linn Elisabeth Rokke Andersen (R), Sara Kristina Langbråten (R), Jens Bakke (Sp), Terje Kristiansen (Sp), Christine Ruud (SV), Roy Eilertsen (SV), Hans Jørgen Fagereng (UAVH), Paul Kristiansen (UAVH), Tømm Egil Hammer (UAVH).

Dermed ble forslaget fra samarbeidspartiene (H, Ap, KrF) enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Høringssvar fra Halden kommune til det svenske forslaget til nasjonal plan for transportinfrastrukturen 2026-2037

Det vises til at Trafikverket i Sverige den 30. september presenterte sitt forslag til «Nationell plan för transportinfrastrukturen perioden 2026–2037». Her følger et høringssvar fra Halden kommune.

Halden kommune ligger i Østfold fylke, sørøst i Norge, og er en viktig grensekommune mot Sverige med grense til Strömstad, Dals-Ed og Tanum. Vi har fem grenseoverganger til Sverige på vei, grensekryssende jernbane og har Ringdalsfjord som grense med våre gode naboer i Strömstad. Kommunen er et knutepunkt for både vei- og jernbanetransport, med E6 som går gjennom kommunen og jernbaneforbindelsen mellom Oslo og Göteborg som stopper her.

Viktigheten av grensekryssende jernbane

Halden kommune ønsker å understreke betydningen av et tett samarbeid mellom Norge og Sverige når det gjelder utviklingen av grensekryssende jernbane, spesielt strekningen fra Oslo til Göteborg. Denne jernbanestrekningen er Skandinavias viktigste nord-syd-korridor for gods, handel og persontrafikk. Vår region er innfallsport for en stor del av importen av varer til Norge, og store deler av eksporten fra Norge går også gjennom Halden og videre gjennom Sverige. Denne jernbanestrekningen er en av de mest trafikkerte og viktige forbindelsene mellom våre to land, og det er viktig å utvikle strekningen videre.

Økt kapasitet og effektivitet for reisende og for godstrafikken

For å møte fremtidens transportbehov er det nødvendig med investeringer som øker kapasiteten og effektiviteten på denne strekningen. En forbedret jernbaneinfrastruktur vil bidra til å redusere reisetiden, øke frekvensen av togavganger og forbedre påliteligheten. Dette vil ikke bare være til fordel for pendlerne og reisende, men også for næringslivet som er avhengig av effektive transportløsninger. Fehmarn-belt utbyggingen mellom Danmark og Tyskland forventes å stå klar i

2030, og vil gi en økt transportstandard både for vei og jernbane fra Europa. Dersom ikke kapasiteten på jernbanen på strekningen mellom Göteborg og Oslo økes, er det risiko for at mye av den nye trafikken vil komme på vei.

Halden kommune viser til mulighetsstudien for strekningen fra 2023 som var et samarbeid mellom Trafikverket og Jernbanedirektoratet. Vi vil spesielt vise til «godskonseptet», som et første viktig steg for å få ned reisetiden på strekningen både for person- og godstrafikk, og også for å øke kapasiteten. Dette er dessuten et konsept som har positiv samfunnsøkonomisk nytte både etter svenske og norske metoder.

Miljøhensyn

En betydelig andel av godstransporten til og fra Norge går gjennom Sverige. Den overveiende del av godstransporten til og fra Sverige skjer med lastebil. Hver dag passerer i underkant av 3000 vogntog Svinesund. I 2024 økte lastebiltrafikken over Svinesund med 19 prosent fra året før. Over 70 % av lastebilene kjører retur tomme, hvilket skaper unødige utslipp, køer og ineffektiv logistikk. En styrket jernbaneforbindelse mellom Oslo og Göteborg derfor ha positive miljøeffekter, som er i tråd med både norske og svenske mål om å redusere miljøpåvirkningen fra transportsektoren.

Beredskap og sikkerhet

Med et samlet Norden som medlemmer av NATO, har beredskap og sikkerhet blitt enda viktigere. En robust og pålitelig jernbaneforbindelse mellom Oslo og Göteborg er avgjørende for å sikre rask og effektiv transport av både personell og materiell i kritesituasjoner. Jernbanen kan spille en nøkkelrolle i å styrke den nasjonale sikkerheten og beredskapen i regionen.

Viktigheten av Göteborg Havn

Göteborg Havn er en av de største og viktigste havnene i Skandinavia, og en effektiv jernbaneforbindelse til Oslo vil styrke handelsforbindelsene mellom Norge og Sverige. Dette vil bidra til økt økonomisk vekst og utvikling i begge land, og sikre at varer kan transporteres raskt og effektivt mellom havnen og de ulike destinasjonene.

Konklusjon

Halden kommune ber om at det grensekryssende perspektivet i tydeligere grad kommer frem i den svenske transportplanen, og oppfordrer til et forsterket samarbeid mellom Norge og Sverige for å utvikle og forbedre den grensekryssende jernbanen mellom Oslo og Göteborg. Det er svært viktig at en konseptvalgsutredning (KVU)/ åtgärdsvalsstudier for strekningen gjøres omgående, og at denne gjennomføres i samarbeid mellom norske og svenske myndigheter.

Vi ser frem til å følge utviklingen av den nasjonale planen for transportinfrastrukturen og håper at våre innspill blir tatt med i vurderingen.